

Zaaknr. 663133
Kenmerk 883312

AANPASSING SCOPE IP 800565 REALISEREN ECOLOGISCHE VERBINDINGSZONE LANDSTAD DE BARONIE

Behandelend ambtenaar: R.M. van Rijen

Programmadirecteur: L. Nooteboom

Portefeuillehouder: A.J.D. Hagenaars

Ambtenaar aanwezig bij Programmadirectie, Managementteam of Programma-overleg: Ja

Doel van de notitie: Informeren van het algemeen bestuur over de stand van zaken en het nemen van een besluit over het aanpassen van de strategie voor de realisatie van het project EVZ Landstad de Baronie, inclusief de fasering van de resterende opgave.

Samenvatting: Het project EVZ Landstad de Baronie draagt bij aan het behalen van de Kaderrichtlijn Water (KRW)-doelen voor 2027 en biodiversiteit binnen het streeknetwerk *Landstad De Baronie*. In 2018 werd door het algemeen bestuur een uitvoeringskrediet (UVK) toegekend voor de realisatie van 25 km ecologische verbindingzones (EVZ's) en (gecombineerde) 2 km beekherstel in de Baronie. Van de geplande 25 km kan circa **14 km EVZ**, waarvan 1 km in combinatie met BKH, worden gerealiseerd binnen het huidige UVK. De resterende **11 km**, waarvan 1 km in combinatie met BKH, is nog afhankelijk van verdere grondverwerving en aanvullende financiering.

Om het project EVZ Landstad de Baronie beheersbaar te houden, wordt voorgesteld in het investeringsprogramma bij de meerjarenraming 2026-2030 de resterende opgave (11 km EVZ +1 km BKH) te reserveren. Dit biedt financiële zekerheid voor de uitvoering van 14 km EVZ, waarvan 1 km in combinatie met BKH. Maar ook financiële zekerheid voor de resterende 11 km EVZ, waarvan 1 km in combinatie met BKH. Het geeft ook duidelijkheid en een realiseerbare scope voor het huidige project.

Advies: Het algemeen bestuur stemt in met de gewijzigde strategie waarbij:

1. Nu al wordt gestart met het inrichten van de ecologische verbindingzones op de anno 2025 beschikbare percelen (ca. 14 km), ondanks dat op betreffende EVZ trajecten nog niet alle gronden beschikbaar zijn om een sluitende EVZ te verkrijgen. Tevens wordt gestart met beek -en kreekherstel

in combinatie met de EVZ-inrichting over een lengte van 1 km. Tegelijkertijd onverminderd inzet te plegen om de benodigde gronden voor de resterende opgave beschikbaar te krijgen.

2. De restopgave (11 km EVZ, incl. 1 km BKH) als apart IP project op te nemen in het investeringsprogramma bij de meerjarenraming 2026-2030.

AGENDEREN VOOR:

• Check financiële en juridische paragraaf	10 maart 2025
• Commissie Water en ruimte & Gezond water	4 juni 2025
• Algemeen bestuur	25 juni 2025

1. Bijlage(n) bij het besluit

1. Overzicht EVZ trajecten scope realisatieproject 800565
2. Besluit AB UVK 2018-35
3. Financiële dekking (Djuma 890933)

AANLEIDING/CONTEXT

Het project Realiseren EVZ Landstad de Baronie is onderdeel van het samenwerkingsverband *Landstad De Baronie*, waarin provincie Noord-Brabant, gemeenten en natuurterrein beherende organisaties samenwerken aan duurzame landschapsontwikkeling. In 2018 sloot het waterschap samenwerkingsovereenkomsten (SOK's) met de gemeenten Etten-Leur, Alphen-Chaam, Gilze en Rijen, Zundert en Baarle-Nassau om 25 km EVZ's en 2 km beekherstel te realiseren.

Het Algemeen Bestuur keurde eind 2018 een UVK goed (Besluit 18.B0247). Een uitgangspunt bij dit besluit is dat het waterschap pas gaat starten met de uitvoering als alle grond beschikbaar is voor een aaneengesloten functionele EVZ. Tegelijkertijd is het beschikbaar krijgen van de benodigde gronden als risico benoemd.

Begin 2019 is het waterschap gestart met het grondverwervingsproces. Omdat al vrij snel bleek dat het beschikbaar krijgen van de benodigde gronden meer tijd vergde werd in 2020 de uitvoeringsdatum van het project opgeschoven naar eind 2026. Het algemeen bestuur is via de voortgangsrapportages en kadernota eerder geïnformeerd dat het noodzakelijkwijs naar achter schuiven van de planning ook consequenties heeft voor de kosten van het project. Sinds 2019 zijn de grondprijzen, inrichtings- en advieskosten immers flink gestegen. Daarnaast vergt de lange looptijd en het moeizame grondverwervingsproces meer interne inzet dan vooraf verwacht.

Ook is aangegeven dat wordt onderzocht welk deel van de oorspronkelijke scope nog gerealiseerd kan worden. De resultaten worden nu gedeeld met het algemeen bestuur, met daarbij een voorstel voor het vervolg.

BEOOGD EFFECT

- Realisatie van EVZ's op de percelen die reeds beschikbaar zijn.
- Een beheersbaar project met een duidelijk realisatiescope.
- Een realistische aanpak, waarbij de uitvoering van (een deel van) de resterende opgave start zodra er weer gronden beschikbaar zijn die tezamen leiden tot een rendabele projectomvang. Hiertoe wordt dan een nieuw project gestart via de gebruikelijke bestuurlijke besluitvormingsroute.
- Voor het handelingsperspectief van de resterende opgave uit te gaan van door de DB's en GS vastgestelde Strategienota KRW-impuls Brabant (maart 2025).

ARGUMENTEN

1.1 Maximale inzet voor het halen van het afgesproken volume KRW-maatregelen.

Door nu te starten met de realisatie van de beschikbare percelen, kan het waterschap nog verschillende evz-trajecten voor eind 2027 inrichten. Ondanks dat de EVZ's na de realisatie nog niet volledig functioneel zijn dragen de inrichtingsmaatregelen al wel bij aan het behalen van de KRW-doelstellingen. Plantensoorten en een deel van de fauna doelsoorten zullen zich al vestigen. Het waterschap laat bovendien zien dat het alles op alles zet om de zo dicht mogelijk bij het afgesproken KRW-doelbereik van 2027 te komen. Het starten met de uitvoering zal ongetwijfeld ook een positief effect hebben op de omgeving. Gronden die zijn aangekocht worden ook daadwerkelijk ingericht. De praktijk laat zien dat hierdoor ook weer meer beweging ontstaat in de grondmarkt en kansen ontstaan voor de realisatie van de restopgave.

1.2 De gefaseerde aanpak voorkomt verdere vertragingen, geeft duidelijkheid en waarborgt realisatie binnen haalbare kaders.

Door de resterende opgave afzonderlijk te positioneren als investeringsproject, wordt de scope van beide projecten verduidelijkt en wordt tevens financiële zekerheid gecreëerd voor de realisatie van de nog niet ingerichte EVZ-trajecten. De verantwoordelijkheid voor de restopgave wordt belegd bij de processen Vastgoed en Planvorming.

Voor het handelingsperspectief van de resterende opgave wordt uitgegaan van de Strategienota KRW-impuls Brabant wat in maart 2025 door de DB's en GS is vastgesteld. Voor de resterende grondverwervingsopgave geldt het vastgoedbeleid voor de realisatie van KRW-inrichtingsmaatregelen (AB nota 774949, 25 september 2024). Hiertoe worden op dit moment al de benodigde acties opgepakt.

1.3 Realisatie op de beschikbare gronden is haalbaar binnen het bestaande UVK.

Van de geplande 25 km kan 7 km direct worden gerealiseerd. Voor nog eens 7 km, incl. 1 km BKH, vinden de onderhandelingen over de grond in de afrondende fase plaats. Waarschijnlijk kunnen deze trajecten ook worden gerealiseerd binnen dit project. Op basis van de bijgestelde ramingen past de totale realiseerbare scope van 14 km, inclusief 1 km beek- en kreekherstel, naar verwachting binnen het huidige uitvoeringskrediet.

Door de projectscope te laten aansluiten bij de huidige beschikbare gronden, kan het project beter worden beheerst qua planning, financiën en resultaat. Dit sluit aan bij de huidige strategie van het waterschap om grondverwerving als een apart proces en project (IP6685 Anticiperende strategische grondaankoop) te zien en niet te vermengen met de projectuitvoering.

KANTTEKENINGEN EN RISICO'S

1.1 Maximale inzet voor het halen van het afgesproken volume KRW-maatregelen.

- Er bestaat een juridisch risico indien de KRW-verplichting niet volledig kan worden nagekomen. Ondanks dat deze gefaseerde aanpak juist is gericht op het halen van zoveel mogelijk doelbereik in 2027. Bovendien heeft het waterschap een sterker verhaal wanneer een deel van de maatregelen wel is uitgevoerd en er tegelijkertijd gewerkt wordt aan de benodigde grondpositie voor de resterende opgave.
- De waterkwaliteitsdoelen (KRW) worden slechts gedeeltelijk behaald, waardoor aanvullende maatregelen nodig zijn.
- De niet-aaneengesloten EVZ's kunnen de ecologische doelen slechts gedeeltelijk vervullen.

1.2 De gefaseerde aanpak voorkomt verdere vertragingen, geeft duidelijkheid en waarborgt realisatie binnen haalbare kaders.

- De financiële zekerheid voor fase 2 is afhankelijk van toekomstige begrotingskeuzes. In het investeringsprogramma zal rekening worden gehouden met de resterende opgave door hiervoor een IP-project op te nemen.
- De samenwerkingsafspraken met de partners kunnen onder druk komen te staan, omdat de realisatietermijn voor de gehele opgave (dus incl. restopgave) wordt verlengd tot na 2027.
- De huidige subsidiebeschikking van het Grond Ontwikkelfonds Brabant (GOB) verloopt eind 2026. Mogelijk leidt een aanvraag voor verlenging van de huidige beschikking en of nieuwe aanvraag voor de restopgave tot andere uitgangspunten en randvoorwaarden vanuit het GOB.
- De resterende 11 km blijft onzeker, omdat vrijwillige verwerving voor deze percelen tot nu toe niet succesvol is gebleken. We hebben nog geen ervaringen opgedaan met de inzet van meer dwingend instrumentarium voor de inrichting van EVZ's op basis van het door het Algemeen Bestuur genomen principe-besluit (AB nota 774949, 25 september 2024).

1.3 Realisatie op de beschikbare gronden is haalbaar binnen het bestaande UVK.

- Indien samenwerkingsovereenkomsten niet worden afgerond of grondeigenaren zich alsnog terugtrekken, kan minder dan 14 km worden gerealiseerd.
- De samenwerkende gemeenten dienen eveneens voldoende middelen op de begroting te hebben om de kostenstijgingen te kunnen opvangen.
- Door stijgende kosten kan fase 1 duurder uitvallen dan verwacht, waardoor alsnog extra budget nodig kan zijn.

FINANCIËLE DEKKING

Zie bijlage financiële dekking

UITVOERING

De aanbesteding van de adviesdiensten die nodig zijn voor de voorbereiding van de realisatie wordt in het tweede kwartaal van 2025 opgestart. De feitelijke voorbereidingen van het project starten dan in de 2e helft van 2025. Deze bestaan uit het uitvoeren van de benodigde onderzoeken, het aanvragen van de benodigde vergunningen, het maken van de inrichtingsontwerpen voor de verschillende trajecten en het aanvragen van de benodigde vergunningen. De uitvoering start naar verwachting eind 2026 of, begin 2027.

Voor de resterende opgave wordt de huidige strategie aangepast. Hierbij wordt uitgegaan van de Strategienota KRW-impuls Brabant wat in maart 2025 door de DB's en GS is vastgesteld. Voor de resterende grondverwervingsopgave geldt het vastgoedbeleid voor de realisatie van KRW-inrichtingsmaatregelen (AB nota 774949, 25 september 2024). Hiertoe worden op dit moment al de benodigde acties opgepakt. Er wordt tevens onderzocht of er nog alternatieven (bijvoorbeeld andere routes) mogelijk zijn voor de ontbrekende evz-trajecten.

COMMUNICATIE

Met het streeknetwerk De Baronie, de bijdragende gemeenten en de provincie Noord-Brabant zijn afspraken gemaakt over de communicatie van dit project. Over dit besluit zal niet specifiek worden gecommuniceerd.

RELATIE MET BELEIDSVELDEN

Winnend Samenwerken in Brabant

Niet van toepassing

Bijdrage aan doelen voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen

Het project wordt voorbereid en aanbesteed conform het vastgestelde duurzaam GWW-beleid. Er wordt rekening gehouden met de vereisten voor een klimaatrobuust systeem in 2050. Zo worden onder andere waar mogelijk maatregelen genomen om water te infiltreren of langer vast te houden. Het Actieplan biodiversiteit wordt toegepast.